

হাস্যমৰাৰা

প্রায়শ্চিত্তব্যবস্থা ।

২য় ভাগ ।

৫০১ পৃষ্ঠা ।

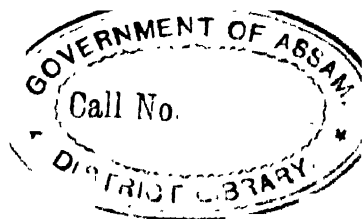
হবিদাস ষ্ট্রিট

বৈষ্ণবীয় প্ৰায়শ্চিত্তব্যবস্থা
বা
হৰিৰনামৰদ্বাৰা প্ৰায়শ্চিত্ত ।

ৰচোঁতা, সংগ্ৰাহক আৰু প্ৰকাশক :-
হৰিৰদাস শ্ৰীভূবন

শঙ্কৰাব্দ ৫০১ ।

দহ জনা ৯০ মাত্ৰ ।

নিবেদন ।

পৰমেশ্বৰৰ কৃপাত আজি (১৬ আঠাৰ মঙ্গলবাৰ ৪৮৭
শতাব্দত এই ক্ষুদ্ৰগ্ৰন্থ খনি লিখি সমাপ্ত কৰা হ'ল ।
আমাৰ অসম দেশত বৈষ্ণৱসকলৰ ভিতৰত নানা কপে
ধৰ্ম্মৰ ব্যাভিচাৰ হোৱা দেখি ভালেদিনৰে পৰা মনত নানা
বিষয়ে আলাড়ন হৈ আছিল । তাৰ ভিতৰতে এই গ্ৰন্থত
থকা বিষয়টিও অন্ততম । বৰ্ত্তমান সমাজসংস্কাৰৰ কাম কৰোতে
ব্ৰাহ্মণসকলৰ ভীষণ বিৰোধীতাত পৰি বহুত লোকৰ নানা
প্ৰশ্ন উদ্ভাৱন হব লাগিছে । সেই প্ৰশ্নবিলাকৰ ভিতৰত
তিনিটি প্ৰধান । এটি বিবাহ, দ্বিতীয়টি প্ৰায়শ্চিত্ত আৰু
তৃতীয়টি জ্ঞান । প্ৰশ্ন কেইটি এনে দৰে উঠিছে যে যদি
সমাজৰ কুসংস্কাৰ দূৰ কৰিবলৈ যাওঁতে ব্ৰাহ্মণসকলে সহযোগ
নকৰে তেন্তে ব্ৰাহ্মণেৰ বৰ্ণৰ লোকসকলৰ উক্ত কথা তিনিটি
উপস্থিত হ'লে কি গতি হব ? এই তিনিওটি প্ৰশ্নৰ মীমাংসা
আৰু উপায় নিৰ্দ্ধাৰণৰ জাৰ বৰ্ত্তমান মোৰ গাত পৰাত
বহুকষ্টে নানা শাস্ত্ৰ, বেদ, পুৰাণ, সংহিতাদি পঢ়ি নিজৰ
বুদ্ধিৰ বেগ অনুৰূপে যথা সম্ভৱ উপায় নিৰ্দ্দেশপূৰ্ব্বক প্ৰশ্ন
কেইটিৰ মীমাংসা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে মাত্ৰ । তাৰে
প্ৰথমটিৰ বিষয়ে কৃতকাৰ্য্য হৈছো বুলি মোৰ বিশ্বাস ।
দ্বিতীয়টিৰ মীমাংসা এই ক্ষুদ্ৰ গ্ৰন্থ খনিত যথাসম্ভৱ কৰিবলৈ
যত্ন কৰা হৈছে । মোৰ বিশ্বাস দ্বিতীয়টিৰ মীমাংসাও এয়ে

যথাযথ হ'ব। ইয়াত কিবা ক্রটি থাকিলে বিজ্ঞসকলে সবিশেষ আলোচনা আৰু অনুগ্ৰহ কৰিলে সুখী হ'ম।

শাস্ত্ৰত এনে দৰে ভূৰি ভূৰি প্ৰমাণ থকা সত্ত্বেও আমাৰ গোসাঁইসকলে ইমান দিনে নিঃস্বৰ্ণৰ ব্যভিচাৰ কৰি ঘোৰ কৰ্ম-মাৰ্গীসকলৰ পথেদি চলাত হে আমি দুঃখিত আৰু লজ্জিত হৈছোঁ। সমাজৰ নেতৃত্বৰ ভাৰ লৈ নিজৰ মতটোৰ বিষয়েই এনে অনভিজ্ঞ আৰু অনূৰদৰ্শী হ'লে উপায় কি? মোৰ বিশ্বাস এতিয়া প্ৰভুসকল সেই বিষয়ে তৎপৰ হ'ব।

হৰিনামেৰে প্ৰায়শ্চিত্ত হ'ব পৰা প্ৰমাণ শাস্ত্ৰত আৰু বহুতো আছে। একেবোৰ কথাৰ পুনঃ পুনঃ তুলি গ্ৰন্থ ডাঙৰ কৰিবৰ ইচ্ছা মোৰ নাই, সেই কাৰণে ইমানকে উদ্ধৃত কৰি সাগৰিলোঁ। মুঠকথা—

নাৰদে দিলম্ব তিনি কতপা।

আৰু নমানিবে কোননো লপা ॥ ইতি।

বিনীত গ্ৰন্থকাৰ--

হৰিদাস শ্ৰীভুবন

গুৱাহাটী।

দ্বিতীয় বাৰৰ কথা।

এই বাৰ মাত্ৰ পাপানুকৰ্ণে সমাজে অৰ্থদণ্ড কৰাৰ নিয়ম কিছু চমুভাৱে কেইটিমান যোগ কৰি দিলোঁ। ইতি—

হৰিদাস শ্ৰীভুবন।

সমগ্ৰ অসমৰ মহামান্য ব্ৰাহ্মণ পণ্ডিতসকলৰ সমৰ্থন :-

গত ইংৰাজী ১৯৩৫ চনৰ নবেম্বৰ মাহত আসাম সংস্কৃত ব'ৰ্ডৰ ষষ্ঠবাৰ্ষিক অধিবেশন নলবাড়ীত বহিছিল। সেই সভাত গোটেই অসমৰ ব্ৰাহ্মণ পণ্ডিতসকল গোট খাইছিল। তাত হাৰ নামেৰে প্ৰায়শ্চিত্ত হব পাৰে নে নোৱাৰে এই বিষয়ে সুদীৰ্ঘ আলোচনা হোৱাৰ পাচত সিদ্ধান্ত হল যে :-

অত্র সিদ্ধান্তঃ—

হৰিনাম্নঃ.....সৰ্ব্বপাপক্ষয়সাধনম্ভক্তি

তদনন্তৰং তৎপূৰ্বতো বা প্ৰায়শ্চিত্তান্তৰম্ভ

কৰ্তব্যতা নাস্তীতি। (দেৱবাণী ৯ম সংখ্যা।)

অৰ্থাৎ—হৰিনামৰ সকলো পাপ ক্ষয় কৰিব পৰা শক্তি আছে। পাপক্ষয়ৰ কামনাত হৰিনাম লোৱাৰ পিচত বা আগত অন্য কোনো প্ৰায়শ্চিত্ত কৰাৰ আৱশ্যক নাই। ইতি—

(মহামান্য পণ্ডিতসকলে এনে উদাৰ মত সমৰ্থন কৰাৰ কাৰণে সন্তোষজনক ধন্যবাদ জনাইছোঁ।)

“**গ্ৰন্থকাৰ**”

*Library books will give you joy for long
if read carefully with clean hands*

হৰিনামেৰে প্ৰায়শ্চিত্তৰ ব্যৱস্থা ।

পাপীয়ে যি কোনো পাপৰ পৰা উদ্ধাৰ পাবলৈ হ'লে
প্ৰথমে সুস্থ হ'লে এদিন, ৰোগীয়া হ'লে, গৰ্ভিণী হ'লে, বালক
হ'লে এবোলা উপবাস কৰি পিছদিনা নিজৰ জ্ঞাতি আদি
সমাজ চপাই সেই সমাজত যথা শক্তি দণ্ড অৰ্চনী দি
নিজমুখে পাপ স্বীকাৰ কৰি অনুগ্ৰহ কৰিব আৰু আগলৈ
এনে পাপ নকৰোঁ বুলি ৰাইজৰ আগত প্ৰতিজ্ঞা কৰিব।
তাৰ পাচত সেই ঠাইতে বা হৰি মন্দিৰলৈ গৈ ৰাইজে তেওঁক
হৰিনাম লোৱাব। অথবা হৰিকথা থকা পুথি ঘোষা কীৰ্ত্তনাদি
পঢ়ি শুনাৰ বা তেওঁক নিজকে পঢ়িবলৈ দিব।

ক্ষুদ্ৰ পাপ হ'লে উপবাসে থাকি নিজৰ বিশ্বাস অনুপাতে
এজন ভকত বা মানী মানুহ এজনক মাতি আনি যথা-
শক্তি দণ্ড অৰ্চনী দি তেখেতৰ আগত পাপ স্বীকাৰ কৰিব
আৰু আগলৈ তেনে নকৰোঁ বুলি শপত কৰিব। তাৰ
পাছত সেই ভকত জনে বা মানী লোক জনে তেওঁক
নাম সোৱাব। গুৰুতৰ পাপ হলে উক্ত প্ৰকাৰে আচৰণ

কৰি সমাজত গাহ প্ৰসাদ দি নামৰ অন্তত প্ৰসাদ গ্ৰহণ
কৰাটো অতি উত্তম ।

এনেদৰে হৰিৰ নামেৰে প্ৰায়শ্চিত্ত কৰিলে পাপৰ
আলু উভঞ্জে । পুনঃ পাপলৈ মতি নহয় । ইয়াৰ প্ৰমাণ
তলত দিয়া হ'ল ।

যজুৰ্বৈদে :-

ঔ অগ্নে নয় স্তপথা বায়ে ।

অগ্নান্ বিশ্বানি দেৱ বস্বানি বিদ্বান্ ।

সৃষ্টিৰ প্ৰায়শ্চিত্তৰ বাণেমেণে

তুষ্টিগ্ৰহণে তে নম উষ্টিং বিদেধম ॥ ১৬৪০ ভক্তিকাপ্ত

অৰ্থাৎ—হে কৰুণাময় জ্ঞানদাতা বিশ্বনাথক ব্ৰহ্ম !
তুমি সকলো কৰ্ম জানা, এতেকে আমাৰ পৰা মুক্তিৰ প্ৰতি-
বন্ধক বা কষ্টদায়ক পাপ দূৰ কৰি আমাক সৎপথেদি মুক্তি-
ধন প্ৰাপ্তিৰ কাৰণে লৈ যোৱা ! আমি তেতিয়া তোমাৰ
অনুগ্ৰহত নিষ্পাপ হৈ তোমাৰ সেৱাত বত থাকি তোমাক
বহু পৰিমাণে সেৱা কৰি সেৱা সুখ অনুভৱ কৰিব পাৰিম ॥

উক্ত মন্ত্ৰটিৰ দ্বাৰা স্পষ্ট বৃজ্জা গ'ল যে পাপ ক্ৰয়
হবৰ কাৰণে বিশ্বনিয়ন্তা বিষ্ণুক প্ৰাৰ্থনা কৰিব লাগে, আৰু
ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰিলেই সমস্ত পাপ দূৰ হৈ মুক্তি হয় ।

শ্ৰীমত্তাগৱতে :-

ভেন সূৰ্যাপো মিত্ৰজগ্ ব্ৰহ্মহা শুকতৰুগঃ ।

স্বীৰাজপিভৃগোহস্তা যে চ পাতকিনোহপৰে ॥ ৯

সৰ্কেৰামপ্যাঘবত্ৰামিদমেব স্তুনিহুতং ।

নাম ব্যাহৰণং বিষ্ণোঃ যতস্তদ্বিষয়ানতিং ॥ ১০

অজ্ঞানাদথবা জ্ঞানাচ্ছত্মশ্লোকনাম যৎ ।

সঙ্কীৰ্ত্তিতমঘং পুংসো দহেদেধো যপানলঃ ॥ ১৮

২য় অধ্যায় ৬ষ্ঠ স্কন্ধ

অৰ্থাৎ— পৰদ্রব্য হৰণকাৰী সুৰাপায়ী মিত্ৰজ্জোহী,

ব্ৰহ্মহত্যাকাৰী, গুৰুপত্নী হৰণকাৰী, তিব্বীবধী, ৰাজহত্যাকাৰী
পিতৃবধী, গোবধী, আৰু আন আন যত পাপী আছে (॥৯) সেই সকলোবিলাক পাপীৰ পাপৰপৰা নিষ্কৃতি পাবলৈ বিষ্ণুৰ নাম উচ্চাৰণ কৰাটোৱেই শ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত। বিষ্ণুৰ নাম ল'লেই তাৰপ্ৰতি ভগৱানৰ মতি হয় আৰু তেওঁক সদায় বিষ্ণুৱে ৰক্ষাকৰি ফুৰে (॥১০) জ্ঞানে বা অজ্ঞানে কৃষ্ণৰ নাম ল'লে সেই নামে অগ্নিয়ে শুকান খৰি পুৰি শুস্ক কৰাদি সমস্ত পাপ দাহ কৰে (॥১৮)।

এই শ্লোক কেইটিৰ অৰ্থ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে এই দৰে লিখিছে :—

ব্ৰহ্মৰপ পিতৃ-	বধ স্ত্ৰী! পান
	অগম্যাগমন কৰে ।
গৰু তিব্বী মাৰে	স্বৰ্গক হৰে
	মিত্ৰৰ দ্ৰোহ আঁচৰে ॥
সংসাৰত যত	আনো অসংখ্যত
	আছে মহাপাপী গণ ।
সদাৰো এহিঁসে	মুখ্য প্ৰায়শ্চিত্ত
	হৰিব নাম কীৰ্ত্তন ॥

মাধৱৰ মতি হোৱে তাক প্ৰতি
 যি ফুৰে নাম স্মৰি ।
 ইটো মোৰ দাস নচাৰন্ত পাশ
 বাখিয়া ফুৰন্ত হৰি ॥
 হৰি নামে সব পাতক দহয়
 জ্ঞানে বা অজ্ঞানে বোলে
 যেন ছত্ৰাশনে শুকান কাঠক
 অতি অগ্ৰাসে পোৰে ॥ কীৰ্ত্তন ।

বিষ্ণুধৰ্ম্মোত্তৰ :-

হৰিৰ্হৰতি পাপানি দুষ্টচিহ্নৈৰপি স্ততঃ ।

অনিচ্ছয়াপি সংস্পৃষ্টো দহতোদতি পাবকঃ ॥

অৰ্থাৎ—কপট ভাৱেও হৰিনাম স্মৰণ কৰিলে নামে সকলো পাপ হৰণ কৰে । যেনেকৈ অনিচ্ছা সত্ত্বেও অগ্নি স্পৰ্শ কৰিলে পোৰে, ঠিক সেইদৰেই কপট ভাৱে বা হেলা কৰি হৰি বুলিলেও সমস্ত পাপ হৰণ কৰে ।

এই শ্লোকৰ অৰ্থ শঙ্কৰদেৱে লিখিছে :-

দুষ্টচিহ্নো যদি হৰি স্মৰে ।

তথাপিতো তাৰ পাতক হৰে ॥

অনিচ্ছাত যেন অগ্নি পোলে ।

বিষ্ণুধৰ্ম্মোত্তৰ আগমে বোলে ॥ কীৰ্ত্তন ।

পদ্মপুৰাণে :-

চৰিষেব সমাবাধাঃ সৰ্বদেৱেশ্বৰেশ্বৰঃ ।

হৰিনামমহামহ্মৈনশ্চেৎ পাপপিশাচকঃ ॥ ৬

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

হবি নামঘোষা প্রায়শ্চিত্তব্যয়স্বা

৫

হবে: প্রদক্ষিণং কুর্ক্বন্ উচ্চৈস্তনাম কুম্বব: ।
কবতালাদিসঙ্কানং সুস্বৰং কলশঙ্কিতং ॥১৬
হবিভক্তিকথায়ুক্তাখ্যায়িকং শৃণুয়াৎ চ য: ।
তশ্চ সন্দর্শনাদেব পুত্রো ভবতি মানব: ॥১৭
কিং পুনস্তশ্চ পাপানামাশঙ্কা মুনিপুঙ্গব: ।
তীর্থানাঞ্চ পবং তীর্থং কুম্বনাম মহর্ষয়: ॥১৮
মূর্থং বা পিণ্ডতং বাপি ব্রাহ্মণং কেশরপ্রিয়ং ।
খপাকং বা মোচয়তি নাৰায়ণ: স্বয়ম্প্রভু: ॥২৫
নাৰায়ণাৎ পরো নাস্তি পাপবাশিদাবানল: ।
কৃত্বাপি পাতকং ঘোৰং কুম্বনাম্মা বিমুচ্যতে ॥২৬
স্বয়ং নাৰায়ণো দেব: স্বনাম্নি জগতাং গুহ: ।
আয়নোপ্যাধিকং শক্তিং স্থাপয়ামাস স্তত্রতা: ॥২৭

স্বৰ্গগ ৩ ২৪ অধ্যায় ।

অর্থাৎ— সৰ্বদেৱাধিদেৱ হবিৰয়েইহে মাত্ৰ সকলোৰে
আবাধা, হবি নাম মহামন্ত্ৰবন্ধাৰা পাপকপ পিষাট ধ্বংস
হয় (৥৬) । হৰিক প্ৰদক্ষিণ কৰি উচ্চৈঃস্বৰে হবি নাম কব-
তালি আদি দি গান কৰিলে ব্ৰহ্মহত্যা আদি পাপ দূৰী-
ভূত হয় (৥১৬) । হবিভক্তিকথায়ুক্ত আখ্যায়িকা (কথা প্ৰসঙ্গ)
যি জনে শুনে তেওঁক দেখা মাত্ৰেই মানুহৰ সমস্ত পাপ
দূৰীভূত হয় (৥১৭) । হে মুনিশ্ৰেষ্ঠ মহাশয়সকল ! সকলো
তীৰ্থতকৈয়ো পবিত্ৰ তীৰ্থস্বৰূপ কুম্ব নাম যি জনে গ্ৰহণ
কৰিলে, তেওঁৰ পুন: পাপৰ আশঙ্কা কি আছে ? অর্থাৎ
কোনো আশঙ্কা নাই (৥১৮) ।

মূৰ্খই হওক বা পণ্ডিতেই হওক অথবা ব্ৰাহ্মণেই হওক বা চাণ্ডালেই হওক যিজনে বিষুক প্ৰিয় বুলি ভাবি তেওঁৰ নাম গুণ লয়, তেওঁক ভগৱানে স্বয়ং সমস্ত পাপৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰে (॥২৫)। নাৰায়ণতকৈ শ্ৰেষ্ঠ পাপৰাশি ধ্বংস কৰিব পৰা দাবানল সদৃশ আৰু একো নাই। ব্ৰহ্ম-হত্যাৰ দিগ্‌ঘোৰপাপ কৰিও কৃষ্ণনামৰদ্বাৰা মুক্তি পায়। অৰ্থাৎ কৃষ্ণ নামে সমস্ত পাপ ধ্বংস কৰি তাৰপৰা মুক্তি কৰি দিয়ে (॥২৬)। হে ব্ৰতপৰায়ণ মুনিসকল ! জগতৰ গুৰু দেৱনাৰায়ণে নিজৰ নামত নিজতকৈয়ো বেচি শক্তি স্থাপন কৰিলে (॥২৭)।

জন্মান্তৰাৰ্জিতং পাপং তৎক্ষণাদেব নশ্ৰুতি।
 শ্ৰীকৃষ্ণচৰিতং যো বৈ শোভুন্নিচ্ছাং কৰোত্যপি ॥২২
 ভক্ত্য! যো বৈ নবঃ কুৰ্য্যাৎ শ্ৰীকৃষ্ণচৰিতং তথা।
 ন জানে শ্ৰৱণে তন্ত্ৰ কা গতিৰ্কা ভবিন্যতি ॥২৩
 ব্ৰহ্মহত্যাৰিকং পাপং পবন্থীহৰণং তথা।
 স্তৰাপানং তথা স্তেয়ং সৰ্বং নশ্ৰুতি পাপিনঃ ॥২৪

স্বৰ্গধণ্ড ৩৪ অধ্যায়।

অৰ্থাৎ:—শ্ৰীকৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ কথা শ্ৰৱণ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰিলেই তেওঁৰ পূৰ্বজন্মৰ পাপ পৰ্য্যন্ত সকলো তৎক্ষণাৎ সমূলে ধ্বংস হয় (॥২২)। এনে স্থূলত যি জনে ভক্তি কৰি কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ শুনে তেওঁৰ যেনে কি হ'ব তাক বুজিব পৰাই টান (॥২৩)। ব্ৰহ্মহত্যা, পবন্থীহৰণ স্তৰাপান পবদ্রব্য হৰণাদি যত প্ৰকাৰ পাপ আছে, সেই সকলোবোৰ পাপ

পাপীৰপৰা হৰিব চৰিত্ৰ শুনিলেই নাশ হয় (১১৪) ।

বৃহন্নাবদীয়ে :-

নৰাণাং বিনম্বাঙ্কানাং মমতাকুলচেতসাং ।

এক এব হৰেনাম সৰ্বপাপবিনাশকঃ ॥

অৰ্থাৎ—অহং মম ভাৱত আকুলিতচিত্ত বিষয়াক্ত লোকৰ পক্ষে সকলো পাপৰ নাশক একমাত্ৰ হৰিনামেইহে । হৰিনামৰ বাহিৰে বিষয়ীলোকৰ পাপ নাশ কৰিব পৰা প্ৰায়শ্চিত্ত আক নাই ।

বৈশম্পায়নে :-

সৰ্বধৰ্মবহিৰ্ভূতঃ সৰ্বপাপৰতস্তথা ।

মুচাতে নাহসন্দেহো বিবেকানামানুকীৰ্ত্তনাৎ ॥

অৰ্থাৎ—যিজন সকলো ধৰ্মৰ বহিৰ্ভূত হ'ল, অথবা যি জনে সকলো প্ৰকাৰ পাপত বত আছে, তেনে জনেও বিমুৰ্ব নাম ল'লে সকলো পাপৰ পৰা মুক্ত হয়, ইয়াত অকণো সন্দেহ নাই ।

বিষ্ণুপুৰাণে :-

পাপে শুকণি শুকণি স্বৰ্গাত্মনে চ তৰ্হিদঃ ।

প্ৰায়শ্চিত্তানি মৈত্ৰেয় জপ্তঃ স্বায়ম্বুবান্ধৱঃ ॥৩৪

প্ৰায়শ্চিত্তাত্মশেষাণি তপঃ কৰ্ম্মাশ্ৰয়কানি বৈ ।

যানি তেযামশেষাণাং কৃষ্ণাঙ্কশ্ৰবণং পৰং ॥৩৫

প্ৰাতৰ্নিশি তথা সন্ধ্যামধ্যাহ্নাদিষু সংস্ববন্ ।

নাৰায়ণমবাপ্নোতি সত্ত্বঃ পাপক্ষয়ং নৰঃ ॥৩৭

দ্বিতীয় অশং ৬ষ্ঠ অধ্যায় ।

অৰ্থাৎ—হে মৈত্ৰেয় ! পাপাত্মকপ প্ৰায়শ্চিত্ত বেস্তা মনু
আদি মহৰ্ষিসকলে পাপৰ গুৰু লঘু অনুসাবে প্ৰায়শ্চিত্তৰো
গুৰু লঘু কপে তপঃ ব্ৰতাদি আৰু কৰ্ম্মাত্মক দান যজ্ঞ
আদিকপে অশেষ প্ৰায়শ্চিত্তৰ বিধান কৰিছে । তাৰ ভিত-
ৰত কৃষ্ণনাম শ্ৰৱণ কৰাটোৱেই সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ (॥৩৪।৩৫)
পুৰাণতেই হওক বা মধ্যাহ্নতেই হওক বা সন্ধ্যাতেই হওক
মুঠতে হৰিনাম যেতিয়াই তেতিয়াই শ্ৰৱণ কৰিলেই তৎক্ষণাৎ
সকলো পাপ ক্ষয় হয় । পিচত সেই নৰে নাৰায়ণক
পায়গৈ (॥৩৭) ।

গৰুড়পুৰাণে ০—

আলোক্য সৰ্বশাস্ত্ৰাণি বিচাৰ্য্য চ পুনঃ পুনঃ ।

ইদমেকং স্থনিম্পন্নং ধ্যেয়ো নাৰায়ণঃ সদা ॥১

প্ৰায়শ্চিত্তান্ত্ৰাণেষাণি তপঃ কৰ্ম্মাত্মকানি বৈ ।

যানি তেষামশেষাণাং কৃষ্ণানুশ্ৰৱণং পৰং ॥৪

কৃতে পাপেহুতাপশ্চ যন্ত পুংসঃ প্ৰজায়তে ।

প্ৰায়শ্চিত্তস্ত্ব তস্তৈকং হৰেঃ সংস্বৰণং পৰং ॥৫

পূৰ্ব্বাধু ২৪৩ অধ্যায় ; হতৰ উক্তি ।

অৰ্থাৎ—সকলো শাস্ত্ৰ পঢ়ি পুনঃ পুনঃ বিচাৰ কৰি
ইয়াকেই সিদ্ধান্ত পালে। যে একমাত্ৰ নাৰায়ণেই সদাই
ধ্যানৰ যোগ্য (॥১) । ব্ৰত তপ আদি আৰু দান যজ্ঞ আদি

কৰ্মাঙ্কক প্ৰায়শ্চিত্ত ৰূপে পাপাত্মকপ অশেষ প্ৰায়শ্চিত্তৰ বিধান আছে । তাৰ ভিতৰত হৰিৰ নাম স্মৰণ কৰাটোৱেই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত (৥৪) । যি জনৰ পাপ কৰি অনুতাপ জন্মিছে তেওঁৰ পক্ষে পাপৰ আলু উঘালিবলৈ একমাত্ৰ হৰি নামেই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত (৥৫) ।

শ্ৰীহৰিনামামৃত ব্যাকৰণে :-

দাহকৃত্যং পাৰিহাস্তং বা স্তোভং হেলনয়েন বা ।

বৈকুণ্ঠনামগ্ৰহণমণেশাঘৰং বিদুঃ ॥৩

সংজ্ঞাপ্ৰকৰণ ।

অৰ্থাৎ—পুত্ৰাদিৰ নাম ৰাখি কিম্বা পৰিহাস কৰি অথবা গান আদি গাওঁতে বা বাক্যালঙ্কাৰৰূপে নতুবা অৱজ্ঞা কৰিয়েই হওক বিষ্ণুৰ নাম গ্ৰহণ কৰিলে (উচ্চাৰণ কৰিলে) অশেষ পাপ নাশ হয় বুলি শাস্ত্ৰত কয় (৥৪) ।

পুনঃ পদ্মপুৰাণে :-

বিষ্ণুভক্তিং বিনা নৃণাং পাপিষ্ঠানাং বিশাঘৰ ।

উপায়ো নাস্তি নাস্ত্যহঃ সঙ্কৰ্তুং নৰকাঙ্কুধিং ॥১৫১

অৰ্থাৎ—পাপীসকলৰ নবক সমুদ্ৰ পাব হবলৈ বিষ্ণু-ভক্তিৰ বাহিৰে আন উপায় নাই, হে বৈশ্বশ্ৰেষ্ঠ ! আক আন উপায় নাই (৥১৫১) । স্বৰ্গ খণ্ড ১৫ অধ্যায়

এতাবতালমঘনির্হৰণায় পুংসাং

সংকীৰ্ত্তনো ভগৱতো স্তবকৰ্ম্মনাৱাং ।

বিক্ৰুণ পুত্ৰমধবান্ যদজামিলোপি

নাৰায়ণেতি হিন্য়মাণ ইয়ায় মুক্তিম্ ১৫৩ .

স্বৰ্গৰাশ্ব ১৫ অধ্যায় ।

অৰ্থাৎ — ভগৱানৰ গুণানুকীৰ্ত্তন কৰাটোৱেই মনুষ্যৰ পাপ হৰণৰ প্ৰতি সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত, যি হেতু মহাপাপী অজামিলে মৃত্যুৰ সময়ত নাৰায়ণ বুলি পুত্ৰৰ নাম উচ্চাৰণ কৰিয়েই মুক্তি লাভ কৰিলে। এতেকে ইয়াতকৈ শ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত আৰু আন নাই ॥

গীতাৱ্যায়ঃ :-

সৰ্বধৰ্ম্মান্ পৰিত্যজ্য মাংমেকঃ শৰণং ব্ৰজ ।

অহঃ হাং সৰ্বপাপেভো মোক্ষমিষ্টামি মা শুচঃ ।

অৰ্থাৎ — সকলো প্ৰকাৰ আনদেৱধৰ্ম্ম পৰিত্যাগ কৰি, এক মোতে (কৃষ্ণতে) শৰণ লোৱা, মই তেতিয়া তোমাক সমস্ত পাপৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিম ॥

ইয়াৰ দ্বাৰাই স্পষ্ট বুজা গ'ল যে হৰিত শৰণ ললেই সমস্ত পাপ নাশ কৰি হৰিয়ে নিজে উদ্ধাৰ কৰে তাত ভাবিব লগীয়া একো নাই ॥

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্তশঙ্কৰদেৱৰ মতে :—

ভকতিপ্ৰদীপ :—

এক এক নামে মোৰ জগত উদ্ধাৰে ।
স্বৰ্গ মাত্ৰকে পাপ সমূহ সংহাৰে ॥
যেন মন্ত সিংহ সবে গৰ্জে মহা ৰাগে ।
কোন ক্ষুদ্ৰ পতঙ্গ পাতক তাৰ আগে ॥
আছে যত পঞ্চম পাতক ঘোৰ ঘোৰ ।
নাশিবাক পাবে সবে এক নামে মোৰ ॥
ব্ৰাহ্মণৰ স্মৰণক যিটো চুৰি কৰে ।
সুৰাপান ব্ৰহ্মবধ গুৰুপত্নী হৰে ॥
স্ত্ৰীবধ ৰাজবধ পিতৃবধ কৰে ।
গুৰুবধ মিত্ৰদোহ পাতক আচৰে ॥
পৰকেসে হিংসে নিমগত মহা মোহ ।
দেৱ দ্বিজ যত জগতকে কৰে দোহ ॥
নিজে পাপ যিটো অধমৰ অবিশ্ৰাম ।
সবাকো পবিত্ৰ কৰে মোৰ এক নাম ॥
যি কথা কহিলো সখি আত কোন চিত্ৰ ।
কোটি কোটি তীৰ্থে যাক নকৰে পবিত্ৰ ॥
নাহি শুদ্ধি কোটি প্ৰায়শ্চিত্ত আচৰণে ।
তাক শুদ্ধ কৰে এক নাম স্মৰণে ॥
মোৰ নাম জানা যেন বাড়ৰ অগনি ।
পাতক শুকান বন লাগে তাক ছানি ॥

আৰ অক্ষুণ্ণ মই প্ৰচণ্ড বতাস ।
 তিলেকো নলাগে দহি কৰো সৰ্বনাশ ॥
 কহিলো তোমাত সখি তুমি প্ৰিয়তম ।
 সংসাৰত নাহিকে মোহোৰ নাম সম ॥
 কৰা অহম্মম যদি আত নোদি মতি ।
 নাহি মোৰ দোৰ যাইবা অধোগতি ॥

* * * *

যত মহা পাতকক   সংহাৰ কৰিবে লাগি
 আছে এক নামত শক্তি ।
 ততোক পাতক কোটি   জনমতো কৰিবাক
 নোৱাৰিবে পাতকী সম্প্ৰতি ॥
 তথাপি তোমাত কহো   শাস্ত্ৰৰ প্ৰসিদ্ধ কথা
 যিবা নামে যত পাপ হৰে ।
 আন দেৱ দৰ্শা এড়ি   কেৱলে আগাত মাত্ৰ
 হয় এক শৰণ স্মৰে ॥
 আমাৰ কমলানাথ   নামক স্মৰে যিটো
 পৰম পাতকী অনিচ্ছাত ।
 দুইকোটি জনগৰ   যতোক পাতক আছে
 হৰে তাৰ তেখনে সাক্ষাত ॥
 পৰম মঙ্গল নাম   যিপুলে প্ৰছায়ে লয়ে
 হৰে পাপ তাহাৰ ষিগুণ ।
 অনিচ্ছায়ে এক গুণ   প্ৰছায়ে ষিগুণ তাৰ
 এহিমতে বুজিবা অৰ্জুন ॥

বাসুদেৱ নাম মোৰ অকস্মাত শ্ৰবে যিটো
 নাহি কিছু মনত উল্লাস ।
 তিনি কোটি জনমৰ যতেক পাতক তাৰ
 নামে কৰে তেখেনে বিনাশ ॥
 সনাতন নাম মোৰ হেলাত উচ্চৰে যিটো
 হুবাচাৰ মহা মন্দ বুদ্ধি ।
 চাৰি কোটি জনমৰ পৰম পাতক হস্তে
 তাৰক্ষণে হোৱে সিটো শুদ্ধি ॥
 সঙ্কৰ্ষণ নাম মোৰ শ্ৰবে অনিচ্ছায় যিটো
 অত্যন্ত পৰম ক্ৰুৰমতি ।
 পাঁচ কোটি জনমৰ যতেক পাতক তাৰ
 সমহস্তে পারে অব্যাহতি ॥
 কমললোচন মোৰ নামক স্মৰে যিটো
 কামক্ৰোধ অশুদ্ধ জদয় ।
 ছয় কোটি জনমৰ যতেক পাতক আছে
 তাৰক্ষণে নামে বিনাশ ॥
 যিটো মহা পাপী আসি অকস্মাতে শ্ৰবে মোক
 তেখেনে পুণ্ডৰিকাক্ষ বুলি
 সাত কোটি জনমৰ যতেক পাতক তাৰ
 কৰে ভঙ্গ মোৰ নামে পুলি ॥
 যেতিয়া অকস্মাতে পাপমতি যিটো নৰে
 স্মৰে জীবন মোক বুলি ।
 তথাপি পতৌ আঠকোটি অদ্ভব যতেক পাপ
 তাৰ হৰে তেখেনে সমূলি ॥

*   *   *   *

চাৰিয়ো বেদৰ সাৰ   নাৰায়ণ নাম মোৰ
পৰম দুৰ্জনে যদি শ্ৰবে ।

কুৰি কোটি জনমৰ   যতোক পাতক তাৰ
মোৰ নামে সমূলি সংহাবে ॥

যেতিয়ক্ৰমে **জগন্নাথ**   নাম মোৰ উচ্চাৰিলে
হয়া মহা পাতকী প্ৰধান ।

তথাপি একৈচ কোটি   জন্মৰ যতোক পাপ
সবে হোৱে তেখনে নিৰ্ঘাণ ॥

পুৰুষোত্তম নাম মোৰ   স্মৰে পাতকী হয়া
যদি কুল ক্ৰিয়া একো নাই ।

তথাপিতো বাইচ কোটি   জন্মৰ যতোক পাপ
তাৰ সবে ভয় হয়া যায় ॥

যেবে **পৰমব্ৰহ্ম** নাম   উচ্চাৰিলে মহাপাপী
যাতপৰে নাহি দুৰাচাৰ ।

তথাপি এঘাৰ লক্ষ   কোটি জনমৰ পাপ
সবে ভয় হয়া যাই তাৰ ॥

অত্যন্ত অস্ত্যজে যদি   **পৰমাত্মা** নাম মোৰ
হেলাতে উচ্চৰে একবাৰ ।

বাৰলাখ কোটিজনে   যতপাপ কৰি আছে
তাৰক্ৰমে নষ্ট হোৱে তাৰ ॥

মোহোৰ দুগুটি নাম   এক **হৰি** এক **নাম**
শ্ৰবে তাক মহা পাপী হই ।

ষাঠি লাখ কোটিজনে   যতপাপ কৰি আছে
সবাবে মুণ্ডত লাগে জুই ॥

*   *   *   *

কৃষ্ণনাম সমস্তে নামত শ্ৰেষ্ঠত্ব ।

হুয়া এক শৰণ আমাক যিটো নৰ ॥

কৃষ্ণ কৃষ্ণ মহা কৃষ্ণ বুলিয়া স্মৰে ।

মহা ধৰ্ম্মকোটি জনমৰো পাপ হবে ॥

নামৰ মহিমা ভকতিপ্ৰদীপত শ্ৰীমন্তশঙ্কৰদেৱে আৰু
বহুতো লিখিছে । পদবাহুল্যৰ কাৰণে তোলা ন'হল ।
এই গ্ৰন্থখনিৰ বক্তা শ্ৰীকৃষ্ণ ভগৱান আৰু শ্ৰোতা মঠা-
ভাগৱত অৰ্জুন । অনুবাদ কৰিছে ঈশ্বৰ অৱতাৰ মহাপুৰুষ
শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে । এতেকে এই খনি গ্ৰন্থ বৈষ্ণৱৰ পক্ষে অতি
অমূল্য ।

নামমালিকাত :-

কহিলোঁ সামান্য ফল নাম কীৰ্ত্তনৰ ।

প্ৰায়শ্চিত্ত কামে নাম লৱে যিটো নৰ ॥

সিটো নাম কীৰ্ত্তনৰ শুনিয়ো মহন্ত ।

কহিয়া আচন্ত যেন ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তত ॥

উত্তম দ্বিজক যিটো হানিয়া মাৰয় ।

কামনা পূৰ্ৱকৈ হুবা পানক কৰয় ।

কৃষ্ণ কৃষ্ণ অহোবাত্ৰ কীৰ্ত্তন কৰন্তে ।

হোৱে শুদ্ধ সিটো মহা পাতকত হন্তে ॥

বিশ্বাস দাতক পাপ যিজনৈ আচৰে ।

যিটো নৰাধমে ব্ৰাহ্মণক নিন্দা কৰে ॥

কৰন্তে কীৰ্ত্তন আতি হৰিৰ নামক ।

পাপে পৰাত্তৰ নকৰব সিজনক ॥

• • • •

ভকতি বৰ্দ্ধিত হুই যদি কোনো নৰে ।

গোবিন্দ গোবিন্দ বুলি মুখত উচ্চৰে ॥

পুৰুষৰ পাপ যত দহি কৰে চয় ।

যুগান্তৰ বহি যেন দহে ত্ৰিভুবন ॥

অন্যান্তৰ সহস্ৰৰ যত পাপ চয় ।

কোটি অন্যান্তৰো যত কৰিয়া আছয় ॥

জানিবাহা নাৰদ গোবিন্দ কীৰ্ত্তনত ।

শতধা প্ৰকাৰে পাপ সবে হোৱে হত ॥

যতক পাতক সিহে অতক ভঞ্জে ।

ওপজয় পাপ যত অগম্য গমনে ॥

গোবিন্দ কীৰ্ত্তনে পাপ সবে নষ্ট হয় ।

নকৰিবা আত কিছু মনত সংশয় ॥

ত্ৰাঙ্কণৰ স্মৰণক যিটো চুৰি কৰে ।

যিটো হিহে মহা পাপ সুৰা পান কৰে ॥

যত পাপ সিহে শুক দাবা গমনত ।

গোবিন্দ কীৰ্ত্তনে সদ্যে সবে হোৱে হত ॥

ধোৰ কলি যুগে পাপ উপচয় যত ।

ভাৱতেসে থাকে জানা ইটো শৰীৰত ॥

গোবিন্দ কীৰ্ত্তন নৰে নকৰে যাত ।

উচ্চৰন্তে গোবিন্দ তৰিতে হোৱে হত ॥

• • • •

অবৃত্ত সহস্ৰ ব্ৰহ্মহত্যা যদি কৰে ।
কোটি এক গুৰুত্বনা পাতক আছে ॥
ব্ৰাহ্মণৰ অসংখ্যাত সূৰ্য্য হৰয় ।
গোবিন্দৰ নামে সদ্যে বিনাশ কৰয় ॥

* * * *

মহাজন সবে কথা কহে পৃথিবীত ।
নাৰায়ণ নাম ইটো চৌৰ বিপৰীত ॥

অনেক জন্মৰ যত আছে পাপ মল ।
শ্ৰবণ মাত্ৰকে তাক হৰয় সকল ॥
আন চৌৰে অনেক যতনে চুৰি কৰে ।
নাৰায়ণ নামে শ্ৰবণতে পাপ হৰে ॥
জানি নাৰায়ণ নাম নছাৰিবা মুখে ।
পাপকয় কৰি গতি লভিবাহা সূখে ॥

* * * *

আক শুনা হৰিনাম কীৰ্ত্তনৰ ফল ।
হৰিনাম কীৰ্ত্তনেসে পৰম মঙ্গল ॥
মাতৃ পিতৃ আক নিজ গুৰু আছে মাৰি ।
ইসৰ প্ৰমুখ্যে যত পাপী অহঙ্কাৰী ॥
চণ্ডাল প্ৰমুখ্যে যত অন্ত্যজ আছয় ।
দেৱতা বিকুক সদা কীৰ্ত্তন কৰয় ॥

* * * *

সৰ্বদায়ে যাৰা সবে সমস্ত কালত ।
কৰন্ত কেৱলে পাপ আছে যত যত ॥

বিষ্ণুৰ কীৰ্ত্তন কৰি বিনাশি পাপক ।

পাৱয় বিষ্ণুৰ গৈয়া পৰম পদক ॥

কৰে গক ত্ত্বীৰীবধ স্তূৰ্ণ হৰয় ।

ব্ৰহ্মবধ আদি পাপ সম্বন্ধে কৰয় ॥

জানিবাহা গোবিন্দৰ নাম কীৰ্ত্তনত ।

শতধা স্বৰূপে পাপ সব হোৱে হত ॥

ব্ৰহ্মহত্যা আদি কৰি পাতক আচৰি ।

হৰিনাম কীৰ্ত্তনে সবাকো ক্ষয় কৰি ॥

মুকুতিকে পাৱে কৰি পুৰুষ উদ্ধাৰ ।

নানান শাস্তত দেখাইলোহে বাবুধাৰ ॥

এই নামমালিকা গ্ৰন্থ খনি আসামৰ সমস্ত ব্ৰাহ্মণ পণ্ডিতসকলে সকলোবোৰ বেদ শাস্ত্ৰ মন্থন কৰি নামৰ মহিমা সংগ্ৰহ কৰি পুৰুষোত্তম গজপতি মহাৰজাক দিছিল । তাকে গুণগ্ৰাহী মহাপুৰুষ শ্ৰীমমাধৱদেৱে কৃপা কৰি পদত লিখি আমাৰ সমাজত প্ৰচাৰ কৰিলে । এই গ্ৰন্থখনি মাধৱদেৱৰ শেষ লিখনীপ্ৰসূত বুলি জনা যায় । মাধৱদেৱে নিজৰ প্ৰাণতকৈয়ো অধিক আদৰ কৰিছিল কাৰণে তেখেতৰ বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণত ভকতসকলে এই নামমালিকা খনি পাঠ কৰিয়েই আৰ্দ্ৰ কৰিছিল বুলি বৰদোৱাৰ চৰিত্ৰত শুনা যায় । এতেকে এই গ্ৰন্থ খনি বৈষ্ণৱ সম্প্ৰদায়ৰ অতিশয় মাননীয় ইয়াত সন্দেহ নাই । এই গ্ৰন্থ খনি আত্মিও অতি আদৰৰ ধন বুলি ভাৰি গোসাঁই আৰু ভকতসকলৰ ঘৰে ঘৰে অতি-

শয় ভক্তিতে গোপন কৰি কৰি ৰাখিছে । এই কথা সকলোৰে বিদিত । এতেকে এই বিষয়ে বেচিকৈ কোৱা অনা-
ৱশ্যক ॥

এতিয়া ঘোষা কীৰ্ত্তন আদিৰ বিষয়ে অল্প কৈ সামৰণি মাৰিম ।

ব্ৰহ্মবধ পিতৃ-   বধ দুৰ্বাপান
অগম্যা গমন কৰে ।

গৰু তিৰী মাৰে   স্তূৰ্ণক হৰে
মিত্ৰৰ জোহ আচৰে ॥

সংসাৰত যত   আনো অসংখ্যাত
আছে মহা পাপী গণ ।

স্বাৰো এহিসে   মুখ্য প্ৰায়শ্চিত্ত
হৰিব নাম কীৰ্ত্তন ॥

*   *   *   *

হৰিব কীৰ্ত্তনে   মহা পাতকক
যি মতে কৰে নিৰ্ঘাণ ।

আন প্ৰায়শ্চিত্তে   পবিত্ৰ কৰিব
নোৱাৰে তাৰ সমান ॥

যিটো পাতকৰ   প্ৰায়শ্চিত্ত কৰে
চুনাই তাতে মন মজে ।

চিত্তৰ পোষণ   হৰিব কীৰ্ত্তন
পাপৰ জালু উভজে ॥   কীৰ্ত্তন ।

* * *

পঞ্চম মহা পাপী যিটো জন ।
 তাৰো শ্ৰায়শ্চিত্ত হৰি কীৰ্ত্তন ॥
 ব্ৰহ্মবধী গুৰুবধী যতেক ।
 পিতৃ মাতৃ বধী পাপী অনেক ॥
 কুকুৰ খায় হেন স্নেহগণে ।
 সিয়ো শুদ্ধ হোৱে হৰি কীৰ্ত্তনে ॥
 চাণ্ডালো হৰি নাম লয়ে মাত্ৰ ।
 কৰিবে উচিত যজ্ঞৰ পাত্ৰ ॥
 পাপৰ আনু উভবাই নামে ।
 আক তুচ্ছ কৰি গৰে কি কামে ॥ কীৰ্ত্তন ।

* * *

দুষ্ট চিন্তো যদি হৰি স্মৰে ।
 তথাপিতো তাৰ পাতক হবে ॥
 অনিচ্ছাতো যেন অগনি পোলে ।
 বিক্ৰোধৰ্শোস্তৰ আগমে বোলে ॥ কীৰ্ত্তন ।

* * *

ঐধম্বে দহিবে পাতক চয় ।
 কৰিবে মহা পুণ্য অভ্যুদয় ॥

* * *

চৈতন্ত্য মূৰ্ত্তি পূৰ্ণানন্দ হৰি ।
 খেবেক তেস্তে এৰে এক কৰি ॥
 তেবে নাম হৈবে উপশান্ত ।
 কহিলোঁ পৰম তত্ত্ব একান্ত ॥

* * * *
 অত্ৰৈ ধৰ্মে নাহি অধিকাৰ ।
 জানিবা কলিত নামেমে সাৰ ॥ কীৰ্ত্তন ।

ঘোষাত :-

পাপসাগৰত   তল নিয়াইলেক
 বলে কলি দুৰাচাৰ ।
 বাম নাম বিনে   পাপ এড়াইবাৰ
 উপায় নাহিকে আৰ ॥

* * * *
 অপবিত্ৰ যিটো অতি পবিত্ৰ হোৱে বা যদি
 সমস্ত অৱস্থা আছে পায় ।
 কমললোচন যিটো   স্মৰে তাৰেমে শুদ্ধ
 বাহিৰে ভিতৰে হোৱে কাষা ॥

* * * *
 পুণ্য অৰণ্যৰ মাজে   মাধৱৰ নাম সিংহ
 প্ৰকাশ কৰয় অতিবৰে ।
 যাৰ ধ্বনি শুনি তয়ে   মহাপাপ হস্তীচয়
 পলাই অতি ত্ৰাসত লয়ৰে ॥

* * * *
 “বা” শব্দক উচ্চাৰণে   বাম বাম বাম বাম বাম
 মুখহস্তে বাম হয় পলায় পাপমানে ।
 পুণ্যমানে হোৱে অভ্যস্তৰ   বাম বাম বাম বাম বাম
 “ম” বুলি অতি কপাট বাৰয় টানে ॥ ঘোষা ।

বদ্বাৰলীত :-

নামৰ সম্যক কীৰ্ত্তন নলাগে
 পাপ ক্ষয় মাত্ৰকত ।
 কেৱল নামৰ আভাসে কৰয়
 সমূলধে পাপ হত ॥
 মোহোৰ বাক্যত নযাহ সজ্ঞাত
 সাক্ষাতে প্ৰমাণ দেখ ।
 অজ্ঞানিল মহা অধম দ্বিজৰ
 পাতকৰ নাহি লেখ ॥
 মৰন্তে কেৱলে ডাকিলে পুত্ৰক
 নাৰায়ণ নাম লৈয়া ।
 এতেকে মৃত্যুকে এড়ায় বৈকুণ্ঠ
 পদত উঠিল গৈয়া ॥
 নামৰ আভাস কীৰ্ত্তন মাত্ৰকে
 মুকুতি দিলে সাক্ষাত ।

* * * *
 গো বিপ্ৰ পিতৃ মাতৃ গুৰুবধ কৰে ।
 কুকৰকো খাই মহান্নেচ্ছ নিবন্তৰে ॥
 যাৰ বাম ক্ৰমঃ নাম কীৰ্ত্তন কৰন্তে ।
 ইসৰ পবিত্ৰ হোৱে পাতকত হন্তে ॥

* * * *
 নাম এড়ি আন গুৰু প্ৰায়শ্চিত্তে
 যিহেতু প্ৰৱৰ্ত্তে প্ৰাণী ।
 নামে সত্য কিবা প্ৰায়শ্চিত্তে সত্য
 স্বৰূপ একো নজানি ॥

ইহাৰ উত্তৰ   শুনিবি কিঙ্কৰ
 ছয়া সান্থানে মন ।
 বিহিলন্ত প্ৰায়-   শ্চিত্ত মন্ত আদি
 যন্ত মহা সাধু জন ॥
 যেন অন্ন মতি   বৈছে নজ্ঞানিয়া
 মহা মুক্তাসঞ্জীৱনী ।
 তথাপিভো নানা-   বিধ ঔষধক
 বোগীয়াক দেয় আনি ॥
 সেইমতে ব্ৰহ্মা   হৰ প্ৰতিমুখে
 বাৰজন ব্যতিৰেক ।
 মন্ত আদি কৰি   ইটো সংসাৰত
 মন্ত আছে যতক ॥
 হৰিৰ নামৰ   পৰম বহন্ত
 মহিমাৰ নজ্ঞানন্ত ।
 বাৰ বাৰিষিক   আদি কৰি নানা
 প্ৰায়শ্চিত্ত বিহিলন্ত ॥
 কৃষ্ণৰ দুৰ্জন   শায়াত সবাবো
 নিমোহিত ভৈলা মতি ।
 বেদৰ মধুৰ   পুষ্পিত বাক্যত
 কবন্ত সদায়ে ষতি ॥
 ফলহীন মনো-   হৰ বেদবাদে
 জড়ীকৃত ভৈল চিত্ত ।
 এতেকে নামন্ত   নজ্ঞানি বিহিল
 মহাকৰ্ম প্ৰায়শ্চিত্ত ॥   বহ্মাৱলী

বাস্তবিক নামৰ মহিমা নাজানি কিছুমান মুনিয়ে নানা প্ৰায়শ্চিত্তৰ বিধান নানা শাস্ত্ৰত যদিও লিখিছে, তথাপি নামৰ মহিমা জনা ব্যাস, শুক, সূত, বিষ্ণু আদি মহা মহা জ্ঞানী মহাপুৰুষসকলে হৰিনামটোহে সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত বুলি কৈছে। তাক ওপৰত বহলাই দি আহিছো। বিশেষকৈ বৈষ্ণৱসকলে হৰিনামেৰে প্ৰায়শ্চিত্ত কৰা হে বিধেয় আৰু কৰাও নিতান্ত উচিত, তথাপি ঘোৰ কৰ্ম্মমাৰ্গী-সকলৰ কাৰণে বিধান কৰা বাৰবাৰ্ষিক আদি প্ৰায়শ্চিত্ত থকা শাস্ত্ৰ বোৰক অপ্ৰমাণ নুবুলিব।

যদ্যপি নামৰ মহিমা শ্ৰদ্ধাশু
নকৰয় কৰ্ম্ম আন।
প্ৰায়শ্চিত্ত বিধা- যক শাস্ত্ৰ তভো
নকৰিল অপ্ৰমাণ ॥ বহ্মাৱলী।

যেনেকৈ চবিত্ৰ পুথিত মাধৱ দেৱে দুৰ্গাপূজা কৰা ছাগলী বলি দিয়াৰ কথা আছে, শঙ্কৰদেৱৰ বৈষ্ণৱীয়েকে গণেশপূজা কৰাৰ কথা আছে, অথচ চবিত্ৰত থকা সত্বেও বৈষ্ণৱসকলে যেনেকৈ আজি ছাগলী বলি দি দুৰ্গাপূজা নকৰে বা গণেশ-পূজা নকৰে অথচ সেই কথা যেনেকৈ অপ্ৰমাণো নোবোলে অৰ্থাৎ চবিত্ৰত কথাটো আছে সঁচা, কিন্তু মাধৱই নামৰ মহিমা নাজানোতে দেৱীপূজা পিতৃশ্ৰাদ্ধ আদি কৰিছিল সঁচা, যেতিয়া নামৰ মহিমা বুজি কৃষ্ণত শৰণ ললে, তেতিয়াৰ পৰা সেইবোৰ এৰিলে। পিচত বৈষ্ণৱ চূড়ামণি [মাধৱদেৱৰ

আচৰণ দেখি আমি কব পাবোনে ? যে মাধৱই কেতিয়াও দেবীপূজা পিতৃশ্ৰাদ্ধ আদি কৰা নাছিল ? কেতিয়াও কব নোৱাৰো। ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ সত্যকথা এটা অস্বীকাৰ কৰিবৰ আমাৰ ক্ষমতা নাই। স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব যে অবৈষ্ণৱ অৱস্থাত মাধৱদেৱে দেৱীপূজা আদি কৰিছিল। কিন্তু আৰ্জি আমি তেনে আচৰণ মানিহে নচলোঁ। ঠিক সেই দৰেই নানা প্ৰায়শ্চিত্ত ব্যৱস্থা শাস্ত্ৰত আছে সঁচা, কিন্তু আমি সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত হবিনামৰ ভিতৰ হোৱাৰ কাৰণে আন আন ঘোৰ কৰ্ম্ম বাৰবাৰ্ষিক আদি ক্ষুদ্ৰ প্ৰায়শ্চিত্ত মানিহে নচলোঁ। শাস্ত্ৰত অত্যন্ত কৰ্ম্মমাৰ্গসকলৰ প্ৰতি নানা প্ৰায়শ্চিত্ত আছে সিও প্ৰমাণ, ভক্তিমাৰ্গসকলৰ পক্ষে তেনে ক্ষুদ্ৰ প্ৰায়শ্চিত্ত প্ৰমাণ হ'লেও ত্যাজ্য। কাৰণ সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ সুখকৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হবিনামহে বৈষ্ণৱৰ আচৰণীয়।

এতিয়া প্ৰায়শ্চিত্ত বিষয়ে বহুত বিচাৰ আৰু ব্যৱস্থা সংগ্ৰহ কৰি দিয়া হ'ল। সেই কাৰণে প্ৰায়শ্চিত্ত বিষয়ে মহাপুৰুষৰ গ্ৰন্থৰ পৰা ভূবি ভূবি প্ৰমাণ পদ তুলি গ্ৰন্থৰ কলেৱৰ ডাঙৰ নকৰোঁ। আশা কৰো এয়ে বৈষ্ণৱসকলৰ প্ৰতি যথেষ্ট হ'ব। বেদ শাস্ত্ৰ সকলোতে হবিনামেই শ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত বুলি প্ৰমাণ হ'ল। এতেকে বৈষ্ণৱসকলে সেই মতেই চলিব বুলি পৰম আশা কৰিলোঁ।

এতিয়া কলিৰ পৰম ধৰ্ম্মৰূপে যে হবিনামেই গ্ৰহণ হৈছে সেই বিষয়ে চমুকৈ দুআধাৰ মান কৈ গ্ৰন্থ সামৰিম।

কলিৰ পৰম ধৰ্ম হৰিনাম ।

ভাগৱতে :—

কলেৰ্দোষনিধে ৰাজন্ অস্তি হোকো মহদগুণঃ ।

কীৰ্ত্তনাদেব কৃষ্ণশ্চ মুক্তসম্বুঃ পৰং ব্ৰজেৎ ॥৫১

কৃতে যদ্ব্যয়তো বিষ্ণুং ত্ৰেতায়াং যজ্ঞতো মৰ্থৈঃ ।

দ্বাপৰে পৰিচৰ্ঘ্যাস্নাং কলৌ তদ্ধৰিকীৰ্ত্তনাৎ ॥৫২

১২স্কঃ ৩ অধ্যায়

অৰ্থাৎ— হে মহাৰাজ ! দোষৰ সাগৰ কলিৰ এটি মহা-
গুণ আছে । কেৱল কৃষ্ণৰ কীৰ্ত্তন কৰিয়েই সকলো দোষৰ
পৰা মুক্তহৈ পৰম পদ প্ৰাপ্তি হয় (॥৫১) । সত্যযুগত বিষ্ণুক
ধ্যান কৰি যি ফল পাইছিল, ত্ৰেতাত নানা যাগ যজ্ঞ কাৰ
যি ফল পাইছিল দ্বাপৰ যুগত ভক্তিভাৱে পূজা অৰ্চনা কৰি
যি ফল লাভ কৰিছিল, সেই সকলোবোৰ ফল কেৱল
কৃষ্ণৰ কীৰ্ত্তন কৰিয়েই পায় (॥৫২) । ১২ স্কন্ধ, ৩য় অধ্যায় ॥

বিষ্ণুপুৰাণে :—

ধ্যায়ন্ কৃতে যজন্ যজ্ঞেন্নেতায়াং দ্বাপৰেচ্চয়ন্ ।

যদ্যাপ্নোতি তদ্যাপ্নোতি কলৌ সংকীৰ্ত্তা কেশৱং ॥১৭

ধৰ্ম্মোৎকৰ্ষমতীৰাত্ৰে প্ৰাপ্নোতি পুৰুষঃ কলৌ ।

অন্নায়াসেন ধৰ্ম্মজ্ঞাস্তেন তুষ্ঠোশ্চাহং কলেঃ ॥১৮

অত্যন্তদৃষ্টশ্চ কলেৰয়মেকো মহান্ গুণঃ ।

কীৰ্ত্তনাদেব কৃষ্ণশ্চ মুক্তবন্ধঃ পৰং ব্ৰজেৎ ॥:২

৬ষ্ঠ অংশ দ্বিতীয় অধ্যায় ।

অৰ্থাৎ :—সত্যযুগত ধ্যান, ত্ৰেতাতে যজ্ঞ, দ্বাপৰতে পূজা অৰ্চনা কৰি যি ফল পায়, সেই সকলোবোৰ কলিত কৃষ্ণৰ নাম উচ্চাৰণ কৰিয়েই লাভ কৰে (॥১৭)। কলিত অলপ আয়াসতে মানুহে উৎকৃষ্ট ধৰ্ম্ম অতিশয়ৰূপে প্ৰাপ্ত হয়, আৰু অনায়াসে কলিত মানুহ ধৰ্ম্মজ্ঞ হয়, সেই কাৰণে কলিক মই বৰকৈ প্ৰশংসা কৰিছোঁ (॥১৮)। অত্যন্ত ছুট্টশিবোমণি কলিৰ এই এটা মহা গুণ আছে যে কেৱল কৃষ্ণৰ কীৰ্ত্তন কৰিয়েই সকলো প্ৰকাৰ বন্ধনবপৰা মুক্তহৈ পৰমপদ মুক্তি লাভ কৰে (॥৩৯) ॥

গৰুড়পুৰাণে :—

কলেৰ্দৌষনিধেঃ বিপ্ৰা অস্তি হ্ৰেকো মহান্ গুণঃ ।

কীৰ্ত্তনাদেন কৃষ্ণশ্চ মুক্তবন্ধঃ পৰং ব্ৰহ্মেৎ ॥৩৬

কৃতে যজ্ঞায়তো বিষ্ণুং ত্ৰেতায়াং যজ্ঞতঃ ফলং ।

দ্বাপৰে পৰিচৰ্চয়াং কলৌ তদ্ধৰিকীৰ্ত্তনাৎ ॥

তস্মাদ্ভ্যয়ো হৰিনিত্যং ধ্যেয়ং পূজ্যশ্চ শৌনক ! ॥৩৭

পূৰ্ব্বখণ্ড—২২৭ অধ্যায় ।

অৰ্থাৎ—তে বিপ্ৰসকল ! দৌষনিধি কলিৰ মহাগুণ এটা আছে । কেৱল কৃষ্ণৰ কীৰ্ত্তনৰদ্বাৰাই সমস্ত দৌষৰ-পৰা এড়াই বৈকুণ্ঠ পাইগৈ (॥৩৬)। সত্যত ধ্যান সমাধি কৰি, ত্ৰেতাতে হৰিক যজ্ঞৰদ্বাৰা যজ্ঞি, দ্বাপৰতে হৰিৰ পৰি-চৰ্চ্যা কৰি যি লাভ হৈছিল তাক কলিত হৰিকীৰ্ত্তন কৰিয়েই লাভ কৰে । এতেকে তে শৌনক ! হৰিয়েই সদায় মানুহৰ ধ্যেয় আৰু পূজ্য (॥৩৭) ।

পদ্ম পুৰাণে :-

পুংসামেকেহ বৈ সাধ্যা হৰিভক্তিঃ কলৌ যুগে ।

যুগান্তৰেণৈব হি সেবিতব্যো নৰেণ হি ॥৬

কলৌ নাৰায়ণং দেৱং যজ্ঞতে যঃ স সৰ্বভাক্ ।

দামোদৰং হৃদীকেশং পুৰুহুতং সনাতনং ॥৭

হৰিকৃষ্ণা পৰং শাস্ত্ৰং জিতমেব জগৎত্ৰয়ং ॥৮

স্বৰ্গপু, ০২ অধ্যায় ।

অৰ্থাৎ :- কলিযুগত মানুহৰ একমাত্ৰ সাধ্য (সাধনা কৰি লাভ কৰিব লগীয়া) বস্তু হৰিভক্তিৱেইহে, কিন্তু আন যুগত মানুহে আনৰ্শ্ম (ধ্যান, যজ্ঞ আদি) আচৰণ কৰিছিল বা কৰিবলগীয়া হৈছিল (॥৬) । কলিত যিজন কায়মনোবাক্য দেৱনাৰায়ণ মায়াৰঅধীশ্বৰ নিত্যনিবন্ধন সৰ্বদেৱ পূজ্য শাস্ত্ৰমুৰ্ত্তি দামোদৰ কৃষ্ণক হৃদয়ত ভজিলে বা যজিলে সেই জনেই ত্ৰৈলোক্য জয় কৰিলে (॥৭।৮॥ ।

সেই কাৰণেই নাবদে কৈছিল বোলে :-

হৰেৰ্ণাম হৰেৰ্ণাম হৰেৰ্ণামৈব কেৱলং ।

কলৌ নাস্ত্যেব নাস্ত্যেব নাস্ত্যেব গতিবল্লভা ॥

অৰ্থাৎ—কলিত কেৱল হৰিবনাম হৰিবনাম হৰিব-
নামেইহে গতি, তাৰ বাহিৰে আন গতি নাই নাই নাই ।

গীতাতে কয় :-

সৰ্বধৰ্ম্মান্ পৰিত্যজ্য নামেকং শৰণং ব্ৰহ্ম ।

অহং স্বাং সৰ্বপাপেভ্যো মোক্ষয়িষ্যামি বা শুভঃ ॥

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

হৰিনামধৰ্মাখা প্ৰায়শ্চিত্ত ব্যৱস্থা

২১

অৰ্থাৎ :—সমস্ত ধৰ্ম্মক দৃৰতে পৰিহৰি একমাত্ৰ মোত
(কৃষ্ণত) শৰণ লোৱা, হে সখি অৰ্জুন ! তুমি কোনো
চিন্তা নকৰিবা মই সকলো পাপবপবা মুক্তি দিম ॥

এতেকে হে বৈষ্ণৱসমাজ ? শঙ্কৰদেৱৰ উপদেশ শ্ৰবণ
কৰক :—

কলিৰ প্ৰথম ধৰ্ম্ম জানা চৰি নাম ।

পাতক চাৰোক ডাকি বোলা বাম বাম ॥

ধৰ্ম্মৰ উত্তম নাম গ্ৰহণকৰক ? এই ঘোৰ কলি যুগত
নামৰ বাহিৰে গতি আন নাই, নামেই তাৰিব, মিছাতে
বামুণৰ কণাত ভোল নগৈ নাম লওক, নামে সকলো পাপ
ক্ষয় কৰি মুক্তি দিব, নামতকৈ কালবিয়ৰ শাত সাৰিবলৈ
মহামন্ত্ৰ আৰু নাই, কলিত পাপৰ আলু উঘলা নামৰ বাহিৰে
শ্ৰেষ্ঠ প্ৰায়শ্চিত্ত আৰু নাই, ভৱসাগৰ পাৰ হবলৈয়ো
ইয়াৰ বাহিৰে উত্তম নাও নাই, এতেকে নাম লক নাম
লক, কল্যাণ হব । শেহত কওঁ যে কলিৰ ধৰ্ম্ম বিষয়ে
মহাপুৰুষৰ পদ ইয়াত তুলি গ্ৰন্থ বহলাবলৈ ইচ্ছা নকৰিলো ।
কাৰণ মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ লিখাত প্ৰত্যেক
অধ্যায়তে হৰিনামেইহে যে কলিৰ ধৰ্ম্ম তাক লিখি থৈছে ।
সেইবিলাক পদ অসমৰ আৰ্থা অনাৰ্থা সকলোৰে মুখে
মুখে আছেই, এতেকে ইয়াত তোলা নিম্প্ৰয়োজন যেন দেখিহে
উদ্ধৃত কৰা ন'হল । সেই কাৰণে বৈষ্ণৱ সমাজে ক্ষমা
কৰে যেন ॥

বিশেষ কথা :—বৈষ্ণৱসকলে যাতে নামৰ গইনা লৈ
পাপ আচৰণ নকৰে। কাৰণ নাম লৈ পাপ ক্ষয় কৰিম
বুলি পাপ আচৰিলে সেই পাপ পিচত ক্ষয় কৰা টান হয়।

নামত বলে কৰে পাপ বুদ্ধি ।
অষ্টাঙ্ক যোগে নাহি তাৰ শুদ্ধি ॥
নাম অপৰাধী সিয়ো অধম ।
ভুঞ্জিবে যাতনা অনেক জন্ম ॥ কীৰ্ত্তন ।

সাম্বৰণি ।

মই অতি মূঢ়মতি   নজানো প্ৰণতি ছুতি
কৰযোৰে কৰোহো মিনতি ।
কৰা অমুগ্ৰহ মোক   সাধু সিদ্ধ যত লোক
এড়াধৰা দেখিয়া সম্প্ৰতি ॥
সহস্ৰ সহস্ৰ পদ   হৰিনাম মহিমাৰ
তাৰ মই দিবো কত লেখা ।
পদ বাহুল্যত ডৰে   ইদৰে সংগ্ৰহ কৈলো
মূলত বিচাৰি তোৰা দেখা ॥
মূলত নপাৰা য়েবে   মোহোক নিন্দিবা তেবে
বুলিলোহোঁ সাকৃত বচন ।
ইটো পদ মোৰ ছুছি   জানিবাহা নিষ্ঠ কৰি
মহাপুৰুষৰ বিবচন ॥
নাম চাই গ্ৰহে য়েবে   হই ছুই পাইবা তেবে
আমাৰ কথাৰ সত্যাসত্য ।

নামমহিমাৰ মই উদ্ধাৰ কৰিয়া দিলো
এহি জানা বেদ শাস্ত্ৰ তথ্য ॥
নামেৰে পাতক তৰে নাম নলৈ মিছা মৰে
নাম সম নাহি পাপ হাৰী ।
আন যত প্ৰায়শ্চিত্ত দুৰ্বল অনিত্য নিষ্ঠ
হই হুই দেখিয়া বিচাৰি ॥
হৰিণাম সবে লোক লোকত প্ৰচাৰ হোক
এহি হেতু লিখিল ভুবনে ।
হোক অতিপ্ৰায় সিদ্ধ হৰিণাম সুপ্ৰসিদ্ধ
লৈয়োক মুখত সৰ্ব্বজনে ॥

॥ কৃষ্ণাৰ্ণৱমন্ত্ৰ ॥

ওপৰাধিকা

হৰিনামৰ দ্বাৰা সমস্ত পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হ'ব পাৰে, এই বিষয়ে বৈষ্ণৱী শাস্ত্ৰৰ বহু প্ৰমাণ উদ্ধৃত কৰি ব্যৱস্থা দিয়া হ'ল। এতিয়া মাত্ৰ সমাজৰ আদৰ্শ আৰু শৃঙ্খলা বন্ধাৰ কাৰণে পাপীক উচিত অৰ্থদণ্ড কৰি সামাজিক শাস্তি বিধান কৰি সমাজৰ আনলোকে যাতে তেনে পাপ ভবিষ্যতে নকৰে তাৰ কাৰণে ভয় ৰাখিবলৈ পাপীক আগত লৈ পাপ সৈ কঢ়াই, পাপৰ তীব্ৰ নিন্দা কৰি বিচাৰপূৰ্বক উচিত-ৰূপে পাপীক অৰ্থদণ্ড কৰিব'। কোন পাপত কেনে দৰে দণ্ড কৰিব তাৰ আভাস শাস্ত্ৰমতে উদ্ধৃত কৰি তলত কিছু লিখা হ'ল। এই নমুনাৰেই সমূহে বিচাৰ কৰি সকলো প্ৰকাৰ পাপতেই দণ্ড বিধান কৰিব।

দণ্ডকৰা টকা এনেদৰে খৰছ কৰিব যাতে সেই টকা ধৰ্মকৰ্মত হে ব্যৱহাৰ হয়। যেনে—নামঘৰ সজা, স্কুলঘৰ সজা, বাজছৱা কৰি কুৰী কৰি দিয়া, পুথি ভড়ালত ধৰ্মপুথি কিনি দিয়া, আকালত দৰিদ্ৰক খাবলৈ দিয়া, ধৰ্ম-সভা পাতিলে তাত খৰছ কৰা, ইত্যাদি কামত লগাব লাগে। অথবা পাপীক প্ৰায়শ্চিত্ত কৰোতে হৰিনাম লোৱাবলৈ বহল-ভাৱে উৎসৱ পাতি সেই নামকীৰ্ত্তনৰ প্ৰসাদাদি কিনি

খৰছ কৰিব পাৰে, এই কৰ্ম্মত সমুদায় টকা খৰছ নহলে বাকী টকা ওপৰত কৈ অহা কৰ্ম্মৰ কাৰণে জমা ৰাখিব লাগে।

দক্ষিণাৰ টকা খিনি—নাম-কীৰ্ত্তনত খৰছ কৰাৰ স্থলত গুৰু-গোসাঁই ভকত বৈষ্ণৱ যিসকল গোট খায় সেই-সকলক যথা যোগ্য অমুকপে পাপীয়ে নিজ হাতে পাপৰ পৰা মুক্তহোৱাৰ পাচত দান কৰিব। যদি সমূহ বহি অৰ্থদণ্ড কৰি সেই টকা আন প্ৰকাৰ ধৰ্ম্মকৰ্ম্মত (পূৰ্বে কৈ অহা মতে) হে লগাবলৈ স্থিৰ কৰে তেন্তে, পাপীক সমূহৰ মাজত লৈ নাম সোৱঁৰাই, শেষত আশীৰ্ব্বাদ কৰি পাপ মুক্ত কৰি লৈ তেওঁ নিজ হাতেৰে দক্ষিণাৰ পয়ছা খিনি যথা যোগ্য ৰূপে বিলাই দিয়াব।

মন্তব্য—কেৱল নামেই পাপ হৰণ কৰে, তেন্তে অৰ্থদণ্ড কৰিব লাগে কিয় ? এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ হৈছে এই যে—নামে মাত্ৰ পাপীৰ পাপ হে হৰণ কৰিব, আদৰ্শটো হৰণ নকৰে, কাৰণ পাপী নাম লৈ তৰি যাব, কিন্তু সমাজত অমুকে অমুক পাপ কৰিছিল এই কথাটো থাকি যাব। সেই কথাতে গইনা লৈ সমাজৰ চুট বুদ্ধিৰ লোকসকলে ক'ব যে অমুকে অমুক পাপ কৰি সমাজত নাম উচ্চাৰণ কৰিলে মাত্ৰ, ধন হানি বা কায়ক্ৰেশ একো নহল, এতেকে আমি অমুক কামটো কৰিলে নো কি হ'ব ? যদি ধৰাপৰো সমাজত বাম বুলিলেই হ'ব, তাত আমাৰ কি হ'ব।

এতেকে কিহৰ পাপ আছে, এই বুলি সমাজৰ টিলা বান্ধত থাকি, নামত বলে পাপ আচৰিলে সেই পাপ পিচত নাম লৈয়ো খণ্ডন কৰা টান হ'ব, আৰু সমাজ পাপপূৰ্ণ হৈ বিশৃঙ্খল হ'ব। সেই কাৰণে পাপীৰ আদৰ্শটো যাতে সমাজৰ আন লোকে গ্ৰহণ কৰিবলৈ ভবিষ্যতে ভয় কৰে, তাৰ কাৰণেই অৰ্থদণ্ডৰ ব্যৱস্থা বখা ভাল বুলি মই সমাজক পৰামৰ্শ দিওঁ। অলমতি বিস্তৰেণ।

হৰিদাস শ্ৰীভুবন।

*Library books will give you joy for long
if handled carefully with clean hand*

সম্বাজে কৰিব লগীয়া অৰ্থদণ্ডৰ চমু চাৰেকি :-

অজ্ঞানকৃত পাতক	সমৰ্থপক্ষে অৰ্থ দণ্ড	অসমৰ্থপক্ষে অৰ্থ দণ্ড	দক্ষিণা	জ্ঞানকৃত
মাতৃ, ভগিনী, আৰু নিজৰ জীয়েক, ভতিজা জীয়েকক গমন কৰিলে	— ১৮৫	৬৭৥০	১২৥০	দ্বিগুণ
ব্ৰহ্মবধ (বেদজ্ঞ পুৰুষক হত্যা), সুৰাপান (মদ্যাাদি পান), সুৱৰ্ণ হৰণ, গুৰুপত্নী, মাহী, পেহী, ধুড়ী, আদি ওচৰ সম্বন্ধীয়া স্ত্ৰী গমন, আৰু উৰুপ্ৰকাৰ উভয়বিধ পাত- কীৰ লগত প্ৰথম সংসৰ্গী হলে	— ২০	৩৩৥০	৬৥০	দ্বিগুণ
গো-বধ, স্ত্ৰী-বধ, গৰ্ভ-হত্যা, নবহত্যা, আদি কৰিলে—	২২৥০	৬৫/০	১৥০	দ্বিগুণ
সাধাৰণ পৰজ্ঞী গমন কৰিলে—	৫	১৬/০	১০	দ্বিগুণ
গৰু, ছাগলী আদি পশুত পতিত হলে	— ১৫	৫১/০	১/০	দ্বিগুণ ইত্যাদি।

—: অন্ত :—